

JUBILEUMSYMPOSIUM: NATUURONTMOETING VAN POLITIEK EN WETENSCHAP

Pieter Schut

Het is allemaal het gevolg van vier woorden, zei erelid en dagvoorzitter Jan Bos bij de opening van het jubileumsymposium op 26 september: "Zit er nog wat?". Die woorden, uitgesproken in het Naarderbos-in-woording in 1967, hadden tot gevolg dat een aantal vogelaars de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken oprichtte.

Nu, 25 jaar later, vielen die woorden weer: "Zit er nog wat?"

In De Dobber in Kortenhoeve zaten ongeveer 150 belangstellenden en ze kregen van enkele politici en wetenschappers zeer interessante verhalen te horen over het thema "Vogels op weg naar 2000".

Het symposium werd geopend door mevrouw mr.dr.J.M.Vlaanderen, voorzitter van het Gewest Gooi en Vechtstreek. Zij riep de aanwezigen op "Gooibewust" te zijn. Geen nieuwe aantasting meer van het gebied, geen nieuwe wegen, geen grootschalige woningbouw, geen hoogbouw, waren uitgangspunten die natuurlijk goed vielen. "We hebben steeds gewezen naar de burens, nu moeten we naar ons zelf gaan kijken", zei Vlaanderen. Goed om te onthouden, bijvoorbeeld wanneer op 17 november het Gewest en andere Gooise organisaties openbaar gaan overleggen over de toekomst van dit gebied in de breedste zin van het woord.

De volgende spreker was ook een politicus: F.Tielrooy, gedeputeerde in de provincie Noord-Holland, met in zijn portefeuille onder meer natuurbescherming. Hij vroeg om in de natuur- en milieudiscussie voorrang te geven aan praktisch handelen. Hij haalde daarbij het werk van de vogelwerkgroep als voorbeeld aan: door middel van structureel onderzoek en andere vormen van soortbescherming opkomen voor de natuur. Voor de provincie Noord-Holland is daarbij in de komende tijd het weidevogelgebied de speerpunt van het beleid.

Tielrooy wekte de indruk dat Noord-Holland bereid is financieel bij te springen bij projecten waarvan (bijvoorbeeld) onze vogelwerkgroep kan aantonen dat ze hard nodig zijn. Als de bescherming van Oeverzwaluw en IJsvogel stagneert, omdat de rijksplannen nog langdurig in ontwikkeling zijn, moeten jullie met de provincie komen praten, zei Tielrooy. Enkele bestuursleden van de VWG maakten nog tijdens het symposium een afspraak voor een gesprek.

De eerste wetenschappelijke inleiding kwam van dr. A.M.H.Brunsting, ecoloog uit Wageningen en adviseur van het Goois Natuurreservaat. Brunsting sprak over de invloed van beheersingrepen op broedvogels in het Gooi. Een sprekend voorbeeld is de Zuiderheide, waar sinds enige tijd runderen voor begrazing zorgen en zo bosvorming op de heide tegengaan. Daardoor komt er meer ruimte voor grondbroeders. In elk geval is al een toename van Veldleeuwerik, Boomleeuwerik en Roodborsttapuit geconstateerd en in het Laarder Waterschap meer gebied nemen sinds de begrazing Vink en Gekraagde roodstaart toe. Volgens Brunsting is het voor het Goois Natuurreservaat erg belangrijk dat het aaneengesloten gebieden in bezit krijgt. Anders hebben Dassen en diverse vogelsoorten geen overlevingskansen. In dit verband bepleitte hij om overbodige wegen, zoals de Spanderslaan (door het Spanderswoud) en de Langehuizerweg over de hei bij Huizen, aan het verkeer te onttrekken.

De volgende gast, ir. E.P.L. Hessels, directeur Terreinbeheer van Natuurmonumenten, sprak over een ander deel van ons werkgebied: de Vechtplassen. Zijn verhaal vertoonde overeenkomsten met dat van Brunsting. Want net als de heide dreigt ook het natte gebied het slachtoffer te worden van bosvorming. Natuurmonumenten kiest voor behoud, dus dat betekent ingrijpen. Door het graven van nieuwe petgaten en door baggeren van gebieden die dreigen dicht te slibben, wordt verlanding tegengegaan.

Natuurmonumenten probeert de komende tijd ook in de Eempolders zoveel mogelijk terrein in beheer te krijgen. Als er eenmaal een behoorlijk gebied in bezit is, kan gedacht worden aan andere beheersvormen. Hoog op de prioriteitenlijst staat het verhogen van de waterstand, zodat de Eempolders weer een aantrekkelijk weidevogelgebied zou kunnen worden.

Tenslotte verheugde Hessels de zaal met de mededeling dat hij namens NM duizend gulden had meegenomen. Dat geld is bestemd voor de volgend jaar te verschijnen publicatie "Waar vind je welke vogel in Gooi en Vechtstreek?"

Drs. F. Vera van de Landbouwniversiteit Wageningen worstelde vervolgens met het begrip "natuur". Eigenlijk is er volgens hem nergens op aarde meer natuur, omdat overal de mens wel op een of andere manier heeft ingegrepen in de ecosystemen. Vera nam stelling tegen eerdere sprekers (vooral gedeputeerde Tielrooy van Noord-Holland), die weidevogels beschermen prioriteit willen geven. Op die manier blijven we een cultuurlandschap (wat een weiland is), zien als natuur. "Een verkeerde natuurreferentie", aldus Vera.

Tenslotte was het woord aan drs. E. Wanders van Vogelbescherming Nederland. Hij onderstreepte nog eens het belang van feitenkennis voor de natuur- en milieudiscussie in ons land. Voor die feiten zijn natuurbeschermers mede afhankelijk van de vele onderzoeken die onder meer door de VWG Gooi en Omstreken worden verricht.

Wanders reageerde sceptisch op de laconieke woorden van de provincie Noord-Holland dat er over meer geld voor soortbescherming te praten valt. "De heer Tielrooy kan z'n beurs wel vast trekken. Alleen om de Lepelaar een goed fourageergebied te geven, zodat hij kan blijven broeden in Noord-Holland, is al enkele tonnen nodig", aldus Wanders.

In zijn slotwoord riep dagvoorzitter Jan Bos iedereen op om te profiteren van de huidige tijdgeest. Toen de vogelwerkgroep 25 jaar geleden begon, werd er ook al geroepen om begrazingsobjecten en de verplichting om honden aan de lijn te houden. Maar de tijd was er toen nog niet rijp voor. Er zijn nu meer kansen dan 25 jaar geleden, we verkeren in een goede periode van bereidwilligheid en meedenken door de overheid. De moeite waard om van te profiteren als vogelbeschermers.

(De letterlijke teksten van de inleidingen op het jubileumsymposium komen later dit jaar op papier. Tegen de jaarwisseling zullen de teksten te vinden zijn in een extra editie van De Korhaan, waarmee we het jubileumjaar afsluiten).

